

CYPRVS AETERNA

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
Υπηρεσία Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων

ΘΕΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Θεσμοθέτηση προτύπων επαγγελματικών προσόντων

Αίτημα από:
κ. Αντρέα Καυκαλιά,
βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού
ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Εποπτεία έρευνας:

Ανθή Τοφαρή

Έρευνα και σύνταξη κειμένων:

Θεάνθη Χρίστου

Νοέμβριος 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	2-4
Ανάλυση-πόρισμα από τη μελέτη των απαντήσεων	5-6
Συνοπτικές απαντήσεις ανά χώρα	7-43

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με επιστολή του ο βουλευτής κ. Αντρέας Καυκαλιάς ζήτησε από τον Τομέα Ερευνών και Μελετών της Υπηρεσίας Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων τη διενέργεια έρευνας σχετικά με τη θεσμοθέτηση προτύπων επαγγελματικών προσόντων σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για σκοπούς εκπόνησης της έρευνας, στάλθηκε σχετικό αίτημα στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ECPRD), που περιλάμβανε τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Ποια είναι η αρμόδια αρχή για τον καθορισμό προτύπων επαγγελματικών προσόντων και την έκδοση πιστοποιητικών επαγγελματικών προσόντων;
2. Σε ποιους τομείς της οικονομίας της χώρας σας αναπτύχθηκαν πρότυπα επαγγελματικών προσόντων;
3. Ποια είναι η διαδικασία αξιολόγησης και πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων;
4. Πώς συνδέονται τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων με τις συλλογικές συμβάσεις;

Η Κυπριακή Δημοκρατία εναρμονίστηκε με την ευρωπαϊκή Οδηγία 2018/1958 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης επαγγελμάτων με την ψήφιση του περί του Ελέγχου Αναλογικότητας πριν από τη Θέσπιση Νέας Νομοθετικής Κατοχύρωσης των Επαγγελμάτων Νόμου του 2021.

Αναφορικά με τα επιμέρους ερωτήματα, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

1. Στην Κυπριακή Δημοκρατία, σύμφωνα με τη νομοθεσία για την Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑΝΑΔ), στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, ορίζει Πρότυπα Επαγγελματικών Προσόντων, μεριμνά για τη διεξαγωγή εξετάσεων και εκδίδει πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων. Αυτό επιτυγχάνεται διά μέσου του Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων (ΣΕΠ).
Σκοπός του ΣΕΠ είναι η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, μέσω της αξιολόγησης των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων του ατόμου στη βάση ενός

προτύπου, σε πραγματικές συνθήκες εργασίας ή/και σε αποδεκτές συνθήκες προσομοίωσης, με σκοπό την πιστοποίηση των επαγγελματικών του προσόντων. Το ΣΕΠ απευθύνεται σε εργαζομένους, ανέργους και οικονομικά αδρανείς. Μέσω της επικύρωσης των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της προηγούμενης μάθησης και της πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων των υποψηφίων διευκολύνεται η εξασφάλιση εργασίας στους ανέργους και οικονομικά αδρανείς και η ανέλιξη των εργοδοτούμενων. Επιπροσθέτως, οι επιχειρήσεις που προωθούν την πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων των εργοδοτούμενων τους επιτυγχάνουν την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού τους και κατά συνέπεια την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητάς τους. Δεν υπάρχει οποιαδήποτε οικονομική επιβάρυνση για τους συμμετέχοντες στη διαδικασία αξιολόγησης και πιστοποίησης.

2. Τομείς της οικονομίας στους οποίους έχουν αναπτυχθεί Πρότυπα Επαγγελματικών Προσόντων είναι της τουριστικής, μεταποιητικής και οικοδομικής βιομηχανίας, του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της γεωργίας και των τροφίμων, των συστημάτων και δικτύων επικοινωνίας/ηλεκτρονικών υπολογιστών, της επιδιόρθωσης οχημάτων και συσκευών, παροχής ενέργειας και διαχείρισης αποβλήτων, εκπαίδευσης- κατάρτισης -υποστηρικτικών δραστηριοτήτων και της κομμωτικής.
3. Ο προσδιορισμός και η τεκμηρίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των υποψηφίων, λαμβανομένων υπόψη της προηγούμενης τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησής τους, διενεργούνται από εγκεκριμένα από την ΑΝΑΔ Κέντρα Αξιολόγησης Επαγγελματικών Προσόντων (ΚΑΕΠ). Τα ΚΑΕΠ, που αναλαμβάνουν επίσης τη διοργάνωση της αξιολόγησης των επαγγελματικών προσόντων των υποψηφίων, είναι πιστοποιημένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) και διαθέτουν ή έχουν συνάψει συμφωνία με μία ή περισσότερες πιστοποιημένες Δομές Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΕΚ) με εξειδίκευση σε τομείς αντίστοιχους με τα επαγγελματικά πεδία στα οποία δραστηριοποιούνται για αξιολόγηση επαγγελματικών προσόντων.

Η αξιολόγηση των επαγγελματικών προσόντων των υποψηφίων διεξάγεται από διμελή ομάδα Αξιολογητών Επαγγελματικών Προσόντων στη βάση Προτύπων Επαγγελματικών Προσόντων (ΠΕΠ) που αναπτύσσονται από την ΑΝΑΔ.

Τα ΠΕΠ παρέχουν κατευθυντήριες γραμμές για κατάρτιση και ανάπτυξη των υποψηφίων, καθώς και για την προετοιμασία του για την αξιολόγηση. Το ΣΕΠ παρέχει την ευκαιρία σε ενδιαφερόμενα άτομα να αποκτήσουν πιστοποιητικό σε ένα ή περισσότερα επαγγελματικά προσόντα, ανάλογα με τα προσόντα ή/και την πείρα που διαθέτουν.

Η πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων διενεργείται από την ΑΝΑΔ με βάση τις εκθέσεις αξιολόγησης των Αξιολογητών Επαγγελματικών Προσόντων. Τα ΠΕΠ που απονέμονται στους επιτυχόντες είναι ενταγμένα στο Κυπριακό Πλαίσιο Προσόντων (CyQF), που είναι συνδεδεμένο με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) και αποτελούν αξιόπιστα και έγκυρα εφόδια για επαγγελματική σταδιοδρομία, διευκολύνοντας, επιπρόσθετα, την κινητικότητα των κατόχων τους εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

4. Δεν υπάρχει σαφής διασύνδεση των προτύπων επαγγελματικών προσόντων με τις συλλογικές συμβάσεις.

**ΑΝΑΛΥΣΗ-ΠΟΡΙΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΠΟΥ
ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ**

Από το δίκτυο του ECPRD καταγράψαμε τις απαντήσεις που απέστειλαν 21 χώρες οι οποίες ανταποκρίθηκαν στο σχετικό αίτημά μας (*ECPRD Request: 5503*). Από τις εν λόγω απαντήσεις προκύπτουν τα ακόλουθα:

Αρμόδια αρχή για τον καθορισμό προτύπων επαγγελματικών προσόντων και την έκδοση πιστοποιητικών επαγγελματικών προσόντων

Σε όλες τις χώρες υπάρχουν θεσμοθετημένα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων. Αρμόδια αρχή για τον καθορισμό των επαγγελματικών προτύπων και την έκδοση των πιστοποιητικών τους είναι συνήθως κάποιο υπουργείο (Εργασίας ή Παιδείας) ή διάφορα υπουργεία, αναλόγως του τομέα στον οποίο εμπίπτει το ρυθμιζόμενο επάγγελμα. Σε κάποιες χώρες, αρμόδια αρχή είναι ένας ανεξάρτητος φορέας. Για παράδειγμα στην Ελλάδα αρμόδια αρχή για τον καθορισμό των προτύπων επαγγελματικών προσόντων και την έκδοση πιστοποιητικών επαγγελματικών προσόντων είναι ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ).

Τομείς στους οποίους αναπτύχθηκαν πρότυπα επαγγελματικών προσόντων

Στην κάθε χώρα οι τομείς στους οποίους αναπτύχθηκαν τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων ποικίλλουν και καταλαμβάνουν όλο το φάσμα της οικονομίας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι τομείς του εμπορίου και της βιομηχανίας, της υγείας, της εκπαίδευσης, της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, των ξενοδοχειακών κ.ά.

Αξιολόγηση και πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων

Η κάθε χώρα ακολουθεί τη δική της διαδικασία αξιολόγησης και πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων.

Πρότυπα επαγγελματικών προσόντων και συλλογικές συμβάσεις

Σε 8 χώρες (**Βουλγαρία, Ελλάδα, Εσθονία, Ισπανία, Λουξεμβούργο, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβενία**) από τις χώρες που απάντησαν στο ερώτημα είτε υπάρχει σαφής

διασύνδεση των επαγγελματικών προτύπων με τις συλλογικές συμβάσεις είτε έμμεση διασύνδεση.

Σε 10 χώρες από αυτές δεν υπάρχει σαφής διασύνδεση των προτύπων επαγγελματικών προσόντων με τις συλλογικές συμβάσεις (**Αυστρία, Κροατία, Λιθουανία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σουηδία, Τσεχία, Φινλανδία**).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ

Αυστρία

1. Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Οικονομίας (BMAW) καθορίζει το επιχειρησιακό μέρος της κατάρτισης περίπου στο 80% του συνολικού χρόνου εκπαίδευσης και για τον σκοπό αυτό συμβουλευεται την Ομοσπονδιακή Συμβουλευτική Επιτροπή για τη Μαθητεία (BBAB).

Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών και Έρευνας (BMBWF) είναι υπεύθυνο για το σχολικό μέρος της κατάρτισης (περίπου στο 20% του συνολικού χρόνου κατάρτισης) και εκδίδει το πρόγραμμα για την κατάρτιση στις επαγγελματικές σχολές.

Σε επαρχιακό επίπεδο υπάρχουν εννέα γραφεία μαθητείας (ένα γραφείο μαθητείας ανά επαρχία), τα οποία υπάγονται στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Οικονομίας και είναι υπεύθυνα για την οργάνωση των εξετάσεων επαγγελματικών προσόντων και την έκδοση των πιστοποιητικών εξέτασης.

2. Έχουν αναπτυχθεί πρότυπα επαγγελματικών προσόντων στον τομέα του εμπορίου και της βιομηχανίας, καθώς και στον τομέα της διοίκησης.
3. Υπάρχουν κανονισμοί εκπαίδευσης και εξετάσεις για κάθε επάγγελμα μαθητείας στους οποίους περιλαμβάνονται:
 - α. τα κύρια μαθησιακά αποτελέσματα ειδικά για το επάγγελμα μαθητείας (οι δεξιότητες που απαιτούνται για την άσκηση του επαγγέλματος),
 - β. το επαγγελματικό προφίλ (λεπτομερές περιεχόμενο κατάρτισης για τα επιμέρους έτη μαθητείας) και
 - γ. τα θέματα και το περιεχόμενο των εξετάσεων για την απόκτηση άδειας μαθητείας.

Κάθε μαθητευόμενος μπορεί να εξεταστεί στο τέλος της περιόδου επαγγελματικής εκπαίδευσης στο γραφείο μαθητείας της επαρχίας του.

Περαιτέρω, άτομα που δεν έχουν ολοκληρώσει την τυπική εκπαίδευση μαθητείας ή σχολείου δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση για συμμετοχή στις έκτακτες εξετάσεις. Σε τέτοια περίπτωση το άτομο πρέπει να είναι 18 ετών και άνω και να υπάρχει απόδειξη ότι έχουν αποκτηθεί οι απαιτούμενες δεξιότητες και γνώσεις για το επάγγελμα μαθητείας.

4. Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας ρυθμίζουν το εισόδημα και άλλους όρους του Εργατικού Δικαίου που ισχύουν για τους μαθητευόμενους.

Βουλγαρία

1. Τα εκπαιδευτικά πρότυπα επαγγελματικών προσόντων ρυθμίζονται από τον νόμο για την προσχολική και σχολική εκπαίδευση και τον νόμο για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων καθορίζονται από το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών σε συνεργασία με τα αρμόδια κατά τομέα υπουργεία και υπηρεσίες. Τα πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων εκδίδονται από τα κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης που έχουν λάβει άδεια από τον Εθνικό Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (NAVET).
2. Δεν έχει απαντηθεί.
3. Τα Κρατικά Εκπαιδευτικά Πρότυπα για την απόκτηση επαγγελματικών προσόντων, τα οποία καθορίζουν τις απαιτήσεις για την άσκηση του επαγγέλματος, αναπτύσσονται και επικαιροποιούνται από τον Εθνικό Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Σύμφωνα με τον νόμο για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, οι οργανώσεις εργοδοτών μαζί με τις οργανώσεις των εργαζομένων σε εθνικό επίπεδο ετοιμάζουν προτάσεις για την ένταξη νέων επαγγελματιών και ειδικοτήτων στον κατάλογο επαγγελμάτων για την επαγγελματική εκπαίδευση. Περαιτέρω, οι οργανώσεις αυτές συμμετέχουν στην ανάπτυξη, τον συντονισμό και την επικαιροποίηση των κρατικών εκπαιδευτικών προτύπων για την απόκτηση προσόντων σε επαγγέλματα, συμμετέχουν στην οργάνωση και τη διεξαγωγή εξετάσεων για την απόκτηση επαγγελματικών προσόντων και προτείνουν εκπροσώπους για τη συμμετοχή τους στις εξεταστικές επιτροπές, διορίζουν τους εκπροσώπους τους στο διοικητικό συμβούλιο και στις

επιτροπές της NAVET και διασφαλίζουν την ποιότητα στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

4. Θέματα που σχετίζονται με τη διατήρηση και τη βελτίωση των επαγγελματικών προσόντων των εργαζομένων αποτελούν αντικείμενο συλλογικών συμβάσεων.

Στο Εργατικό Δίκαιο (άρθρο 228α) διευκρινίζεται ρητά ότι, όταν, δυνάμει συλλογικής σύμβασης εργασίας, ο εργοδότης υποχρεούται να παράσχει κατάρτιση για τη διατήρηση και βελτίωση των επαγγελματικών προσόντων των εργαζομένων για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων τους, όλες οι δαπάνες που σχετίζονται με την κατάρτιση βαρύνουν τον εργοδότη και ο χρόνος κατάρτισης υπολογίζεται ως χρόνος εργασίας.

Ο εργαζόμενος είναι υποχρεωμένος να συμμετέχει στα προγράμματα κατάρτισης που παρέχει ο εργοδότης, για να διατηρεί και να ενισχύει τα επαγγελματικά του προσόντα και δεξιότητες.

Γαλλία

1. Η αρμόδια αρχή για τον καθορισμό προτύπων επαγγελματικών προσόντων είναι η «France Competences». Δημιουργήθηκε την 1^η Ιανουαρίου 2019, αποτελεί δημόσιο θεσμό και υπάγεται στον αρμόδιο για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης υπουργό. Έχει νομική προσωπικότητα και οικονομική αυτονομία και αποτελείται από πέντε σώματα: το κράτος, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, τις εργοδοτικές οργανώσεις, τις διοικητικές περιφέρειες και τους εμπειρογνώμονες. Η αρχή αυτή είναι επίσης υπεύθυνη και για την επικαιροποίηση του εθνικού καταλόγου επαγγελματικών προσόντων (ΕΚΕΠ).
2. Έχουν καταχωριστεί περίπου 2 700 πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων στον ΕΚΕΠ σε ποικίλους τομείς (οικονομία, βιομηχανία, γεωργία, πολιτισμός, εκπαίδευση κ.ά.). Μια μηχανή αναζήτησης πιστοποιητικών ανά επαγγελματικό τομέα βρίσκεται στη διεύθυνση:

<https://www.francecompetences.fr/la-formation-professionnelle/le-role-de-france-competences/>

3. Τα άρθρα R6113-1 μέχρι R6113-17-4 και D6113-18 μέχρι D6113-33 του Κώδικα Εργασίας θεσπίζουν τον τρόπο καθορισμού των επαγγελματικών προσόντων. Βρίσκονται στη διεύθυνση:

https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006072050/LEGISCTA000030237495/

Για την πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων αρμόδια αρχή είναι η Επιτροπή Επαγγελματικής Πιστοποίησης, η οποία αποτελείται από τον πρόεδρό της και από μέλη τα οποία διορίζει ο αρμόδιος για την επαγγελματική κατάρτιση υπουργός για θητεία 5 χρόνων.

Η Επιτροπή Επαγγελματικής Πιστοποίησης καθορίζει, στη βάση περιοδικότητας ενός χρόνου, κατόπιν πρότασης μίας επιστημονικής επιτροπής, η οποία συγκροτείται από τρεις προσωπικότητες που διορίζονται για τρία χρόνια με απόφαση του αρμόδιου υπουργού για την επαγγελματική κατάρτιση, έναν κατάλογο των επαγγελμαμάτων που θεωρούνται ως εξελισσόμενα.

Η επιτροπή μπορεί να υποβάλει στα υπουργεία και τους πιστοποιητικούς οργανισμούς αίτημα θέσπισης πλήρων ή μερικών αντιστοιχιών ανάμεσα στην επαγγελματική πιστοποίηση για την οποία είναι υπεύθυνη και τις αντίστοιχες επαγγελματικές πιστοποιήσεις και ίδιου επιπέδου προσόντων.

Τα υπουργεία και οι πιστοποιητικοί οργανισμοί έχουν περιθώριο έξι μηνών, για να ενημερώσουν γραπτώς για τις παρατηρήσεις τους. Η επιτροπή τότε επιβεβαιώνει, τροποποιεί ή ακυρώνει το αρχικό της αίτημα και γνωστοποιεί την απόφασή της στα υπουργεία/πιστοποιητικούς οργανισμούς. Το υπουργείο/οργανισμός έχει περιθώριο έξι μηνών, για να συμμορφωθεί στο αίτημα αυτό και να ενημερώσει την επιτροπή.

Τα υπουργεία/πιστοποιητικοί οργανισμοί γνωστοποιούν στον γενικό διευθυντή της «France Competences» κάθε δύο χρόνια το λιγότερο τα στατιστικά δεδομένα που αφορούν την επαγγελματική ένταξη των επαγγελματικών πιστοποιήσεων που είναι καταχωρισμένες στον εθνικό κατάλογο.

Η καταχώρηση, αναθεώρηση ή διαγραφή των διπλωμάτων ανώτατης εκπαίδευσης που εγγράφονται στον εθνικό κατάλογο υπόκεινται σε προηγούμενη διαβούλευση με κοινωνικούς εταίρους.

4. Δεν έχει απαντηθεί.

Ελλάδα

1. Η αρμόδια αρχή για τον καθορισμό των προτύπων επαγγελματικών προσόντων και την έκδοση πιστοποιητικών επαγγελματικών προσόντων είναι ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ). Ο ΕΟΠΠΕΠ είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου εποπτευόμενο από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σύμφωνα με τον Νόμο 4763/2020, ο ΕΟΠΠΕΠ είναι ο αρμόδιος φορέας για την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) και την ευθυγράμμισή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων (ΕΠΕΠ).
2. Δεν έχει απαντηθεί.
3. Σύμφωνα με το άρθρο 50 του Νόμου 4763/2020, «Η διεξαγωγή των εξετάσεων πιστοποίησης προσόντων αποφοίτων φορέων μη τυπικής και άτυπης μάθησης μπορεί να ανατίθεται, με αποφάσεις του Δ.Σ. του ΕΟΠΠΕΠ, σε αδειοδοτημένους φορείς διεξαγωγής εξετάσεων προσόντων ΝΠΔΔ ή και νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή και ΝΠΙΔ της ημεδαπής, τα οποία έχουν ως σκοπό, μεταξύ άλλων, την πιστοποίηση προσόντων φυσικών προσώπων και διεξάγονται σύμφωνα με το πλαίσιο που διέπει τις προϋποθέσεις, τους όρους και τη διαδικασία για τη διενέργειά τους κατά τον χρόνο διεξαγωγής τους».

<https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/662267/nomos-4763-2020>,

<https://www.eoppep.gr/index.php/en/>,

<https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/197924/nomos-4386-2016>

4. Τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων και οι συλλογικές συμβάσεις είναι ξεχωριστές αλλά αλληλένδετες πτυχές της εργατικής νομοθεσίας. Τα πρότυπα καθορίζουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που πρέπει να διαθέτουν τα άτομα για την άσκηση ενός συγκεκριμένου επαγγέλματος. Οι συλλογικές συμβάσεις είναι συμφωνίες που καλύπτουν διάφορους όρους απασχόλησης, όπως μισθούς, ώρες εργασίας, δικαιώματα άδειας και άλλα θέματα που

σχετίζονται με την απασχόληση. Οι συλλογικές συμβάσεις είναι δεσμευτικές για τα εμπλεκόμενα μέρη και συχνά καθορίζουν κάποια πρότυπα για τα δικαιώματα και τις παροχές των εργαζομένων, σύμφωνα με τον Νόμο 876/1990.

Εσθονία

1. Σύμφωνα με τον περί Επαγγελματών Νόμο, το Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας είναι η αρμόδια αρχή για τον καθορισμό προτύπων επαγγελματικών προσόντων και την έκδοση πιστοποιητικών επαγγελματικών προσόντων.
2. Τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων αναπτύχθηκαν στους ακόλουθους τομείς:
 - α. Αρχιτεκτονική, γεωμετρία, κατασκευές και ακίνητα,
 - β. ενέργεια, εξόρυξη και χημική βιομηχανία,
 - γ. εκπαίδευση,
 - δ. τεχνολογία της πληροφορικής και τηλεπικοινωνίες,
 - ε. πολιτισμός,
 - στ. δασοκομία,
 - ζ. κοινωνική πρόνοια,
 - η. υπηρεσίες,
 - θ. τεχνολογία, παραγωγή και μεταποίηση,
 - ι. υγειονομική περίθαλψη,
 - ια. βιομηχανία τροφίμων και γεωργία,
 - ιβ. μεταφορές και διαχείριση μεταφορών (logistics),
 - ιγ. ιδιοκτησία και προσωπική προστασία,
 - ιδ. επιχειρηματικές υπηρεσίες και άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες.

3. Η διαδικασία αξιολόγησης και πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων καθορίζεται από το Επιμελητήριο Επαγγελματιών (Estonian Kutsekoda).

Με βάση τον περί Επαγγελματιών Νόμο, έχουν θεσπιστεί τα ακόλουθα για διασφάλιση της ποιότητας του συστήματος επαγγελματικών προσόντων:

- α. Κατάλογος των τομέων επαγγελματικής δραστηριότητας, τα ονόματα των συμβουλίων επαγγελματικών προσόντων, η διαδικασία σύστασης και λήξης τους, η οργάνωση των δραστηριοτήτων και η διαδικασία διορισμού των εκπροσώπων των φορέων (Κανονισμός της Κυβέρνησης).
 - β. Η διαδικασία για τη διοργάνωση του δημόσιου διαγωνισμού και ο κατάλογος των εγγράφων που πιστοποιούν την τήρηση των προϋποθέσεων, ώστε να είναι θεσμός απονομής επαγγελματικών προσόντων (Κανονισμός της Κυβέρνησης).
 - γ. Το καταστατικό του Μητρώου Επαγγελματιών Προσόντων (Κανονισμός της Κυβέρνησης).
 - δ. Η διαδικασία κατάρτισης, τροποποίησης και καταγραφής των προτύπων επαγγελματικών προσόντων (Κανονισμός του Υπουργείου Παιδείας και Έρευνας).
 - ε. Το καταστατικό και η μορφή του πιστοποιητικού επαγγελματικών προσόντων (Κανονισμός του Υπουργείου Παιδείας και Έρευνας).
4. Σύμφωνα με τον περί Συλλογικών Συμβάσεων Νόμο, η συλλογική σύμβαση εργασίας καθορίζει τους όρους επαγγελματικής κατάρτισης, ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης και επαναλαμβανόμενης κατάρτισης, καθώς και την προσφορά βοήθειας προς τους ανέργους.

Ισπανία

1. Το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικών Προσόντων και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (SNCFP) αποτελείται από μέσα και δράσεις προώθησης και ανάπτυξης της επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και αξιολόγησης και πιστοποίησης των αντίστοιχων επαγγελματικών ικανοτήτων. Στα

πλαίσια των δράσεων του SNCFP δραστηριοποιείται το Εθνικό Ινστιτούτο Προσόντων (INCUAL), το οποίο δημιουργήθηκε με το βασιλικό διάταγμα 375/1999 και υποστηρίζει το Γενικό Συμβούλιο Επαγγελματικής Κατάρτισης (CGFP) στην επίτευξη διάφορων στόχων του, όπως η παρακολούθηση της εξέλιξης των προσόντων, η αναγνώριση και η πιστοποίηση των προσόντων, καθώς και η παρακολούθηση και αξιολόγηση του Εθνικού Προγράμματος Επαγγελματικής Κατάρτισης. Επίσης, το INCUAL είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό, την κατάρτιση και την επικαιροποίηση του Εθνικού Καταλόγου Επαγγελματικών Προσόντων (CNCP), (βασιλικό διάταγμα 1128/2003).

Η έκδοση πιστοποιητικών επαγγελματικών προσόντων είναι αρμοδιότητα των αρχών των Αυτόνομων Κοινοτήτων. Η Γενική Κρατική Διοίκηση εκδίδει τα πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων, στις περιπτώσεις μόνο που αυτό της ανατίθεται από τη νομοθεσία ως εκτελεστική αρμοδιότητα στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης.

2. Ο CNCP είναι ο κατάλογος που περιλαμβάνει τα σημαντικότερα επαγγελματικά προσόντα του ισπανικού συστήματος, τα οποία διαχωρίζονται σε 26 διαφορετικές ομάδες με 756 διαφορετικά προσόντα. Ενδεικτικά, αναφέρονται τα ακόλουθα:
 - α. Σωματικές και αθλητικές δραστηριότητες.
 - β. Διοίκηση και διαχείριση επαγγελματικής κατάρτισης.
 - γ. Γραφικές τέχνες.
 - δ. Εμπόριο και μάρκετινγκ.
 - ε. Οικοδομικές εργασίες και έργα πολιτικού μηχανικού.
 - στ. Ηλεκτρολογία και ηλεκτρονική.
 - ζ. Ενέργεια και νερό.
 - η. Ξενοδοχειακά και τουρισμός.
 - θ. Προσωπικές υπηρεσίες (π.χ. αισθητική).
 - ι. Πληροφορική και επικοινωνίες.

3. Η διαδικασία αξιολόγησης και πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων καθορίζεται στο Βασιλικό Διάταγμα 1224/2009 και αποτελείται από 3 στάδια:
- α. Συμβουλευτική.
 - β. Αξιολόγηση της επαγγελματικής επάρκειας.
 - γ. Διαπίστευση και καταχώριση της επαγγελματικής ικανότητας.

Σύμφωνα με το άρθρο 15, το στάδιο της συμβουλευτικής είναι υποχρεωτικό. Ο σύμβουλος, αν το κρίνει απαραίτητο, καλεί τον αιτούντα να συμμετάσχει στη διαδικασία, να αυτοαξιολογήσει την ικανότητά του, να συμπληρώσει το προσωπικό ή/και εκπαιδευτικό του ιστορικό ή να προσκομίσει στοιχεία για την αιτιολόγησή του και συντάσσει έκθεση με βάση τα προσκομισθέντα. Εάν η έκθεση είναι θετική, διαβιβάζονται όλα τα έγγραφα και η έκθεση στην επιτροπή αξιολόγησης για τη δεύτερο στάδιο της διαδικασίας. Εάν η έκθεση είναι αρνητική, ο υποψήφιος ενημερώνεται για την περαιτέρω κατάρτιση και για τα κέντρα στα οποία μπορεί να τη λάβει.

Σύμφωνα με το άρθρο 16, σκοπός της αξιολόγησης είναι η εξακρίβωση της ύπαρξης της απαιτούμενης επαγγελματικής ικανότητας. Κατά την αξιολόγηση γίνεται ανάλυση της έκθεσης του αξιολογητή και όλων των εγγράφων που έχει υποβάλει ο υποψήφιος. Επίσης, σε αυτό το στάδιο χρησιμοποιούνται μέθοδοι όπως παρατήρηση του υποψηφίου στην εργασία του, προσομοιώσεις, τυποποιημένες δοκιμασίες επαγγελματικής επάρκειας ή επαγγελματική συνέντευξη με σκοπό την επαλήθευση των όσων δηλώνει το πρόσωπο που υποβάλλει την αίτηση. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της επαγγελματικής επάρκειας εκφράζεται με την ένδειξη «αποδεδειγμένη ή μη αποδεδειγμένη». Αφού ενημερωθεί ο υποψήφιος για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης έχει το δικαίωμα να υποβάλει παράπονα στην Επιτροπή Αξιολόγησης και να προσφύγει στην αρμόδια διοίκηση.

Στο τρίτο στάδιο της διαδικασίας, την πιστοποίηση της επαγγελματικής επάρκειας, όσοι υποψήφιοι πετυχαίνουν στη διαδικασία αξιολόγησης παίρνουν πιστοποίηση

για τις μονάδες ικανότητας στις οποίες έχουν πετύχει. Ο υποψήφιος που πληροί τις προϋποθέσεις για την απόκτηση πιστοποιητικού επαγγελματικής επάρκειας ή τίτλου επαγγελματικής κατάρτισης, καθοδηγείται από την αρμόδια διοίκηση για τα απαραίτητα βήματα που πρέπει να κάνει για την απόκτησή του.

Στη συνέχεια η αρμόδια αρχή μεταφέρει τα αποτελέσματα σε κρατικό μητρώο, ονομαστικά και ανά διαπιστευμένη μονάδα ικανότητας, για την τήρηση του οποίου υπεύθυνη είναι η Κρατική Υπηρεσία Απασχόλησης. Στο αρχείο έχουν πρόσβαση το Υπουργείο Παιδείας και οι εκπαιδευτικές και εργασιακές διοικήσεις των Αυτόνομων Κοινοτήτων.

Η πιστοποίηση μιας μονάδας ικανότητας που αποκτάται με την πιο πάνω διαδικασία έχει σκοπό την ολοκλήρωση της κατάρτισης που οδηγεί στην απόκτηση του αντίστοιχου τίτλου επαγγελματικής κατάρτισης ή πιστοποιητικού επαγγελματικής επάρκειας.

Κατά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης και πιστοποίησης των επαγγελματικών ικανοτήτων που αποκτήθηκαν μέσω της εργασιακής εμπειρίας ή της μη τυπικής κατάρτισης, οι αρμόδιες διοικήσεις αποστέλλουν επιστολή σε όλα τα πρόσωπα που συμμετείχαν στη διαδικασία, στην οποία αναφέρονται αναλόγως οι δυνατότητες κατάρτισης ώστε να μπορούν να πιστοποιήσουν σε επόμενες προσκλήσεις τις μονάδες ικανότητας ή να ολοκληρώσουν την κατάρτιση που οδηγεί στην απόκτηση τίτλου επαγγελματικής κατάρτισης ή πιστοποιητικού επαγγελματικής επάρκειας που σχετίζεται με το ίδιο αντικείμενο.

4. Παρ' όλο που δεν υπάρχει καθορισμένη σύνδεση μεταξύ των προτύπων επαγγελματικών προσόντων και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, υπάρχουν περιπτώσεις όπου σε συλλογικές συμβάσεις εργασίας εξετάζονται τα επαγγελματικά προσόντα για τον καθορισμό των επιπέδων επαγγελματικής κατάρτισης και την ενδεχόμενη επικύρωση μαθημάτων κατάρτισης.

Ιταλία

1. Για τον καθορισμό προτύπων επαγγελματικών προσόντων και την έκδοση πιστοποιητικών επαγγελματικών προσόντων είναι αρμόδιες διάφορες αρχές

ανάλογα με τον τομέα στον οποίο εμπίπτει το κάθε νομικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα (ερώτηση 2).

2. Πιο κάτω αναφέρονται ενδεικτικά νομικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα με την αντίστοιχη αρμόδια αρχή στον καθορισμό επαγγελματικών προτύπων:

Υπουργείο Υγείας

Αλλεργιολόγος, παθολόγος, βιολόγος, χημικός, δερματολόγος και αφροδισιολόγος, διαιτολόγος, αιματολόγος, φαρμακοποιός, φυσικοθεραπευτής, νοσηλεύτης (παιδιατρικός), λογοθεραπευτής, ιατρός/ειδικός ιατρός, οδοντίατρος, μαία, οπτικός, ψυχολόγος, ψυχοθεραπευτής, τεχνικός ακουστικών βοηθημάτων, τεχνικός νευροπαθολογίας, ορθοπαιδικός, τεχνικός υγιεινής βιοϊατρικών εργαστηρίων, κτηνίατρος κ.ά.

Υπουργείο Δικαιοσύνης

Γεωργικός και δασικός σύμβουλος, κοινωνικός λειτουργός, αναλογιστής, δικηγόρος, γεωργικός βιοτεχνολόγος, γεωπόνος, φορολογικός σύμβουλος, τοπογράφος μηχανικός, δημοσιογράφος, πολιτικός και περιβαλλοντικός μηχανικός, μηχανικός πληροφοριακών συστημάτων, βιομηχανικός μηχανικός, ηλεκτρολόγος μηχανικός, μηχανικός πληροφορικής, τεχνολόγος τροφίμων κ.ά.

Υπουργείο Παιδείας

Εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, νηπιαγωγός, παιδαγωγός.

Υπουργείο Πανεπιστημίων και Έρευνας

Αρχιτέκτονας, επιμελητής αρχιτεκτονικής και περιβαλλοντικής κληρονομιάς, ερευνητικό προσωπικό σε ιταλικά πανεπιστήμια και δημόσιους ερευνητικούς φορείς.

Υπουργείο Εργασίας

Πολιτικός μηχανικός θερμικών εγκαταστάσεων, τεχνικός εγκατάστασης εξοπλισμού εξαερισμού, εμπειρογνώμονας εργατικού δικαίου, αισθητικός.

Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης

Κομμωτής, διαμεσολαβητής χονδρικής πώλησης, κτηματομεσίτης, εντομολόγος, μηχανικός αυτοκινήτων, σύμβουλος ακινήτων, ηλεκτρολόγος, πράκτορας μεταφορών, διοίκηση λιανικής πώλησης ή τροφίμων και ποτών (πώληση τροφίμων, εστιατόρια, μπαρ κ.λπ.) κ.ά.

Υπουργείο Εσωτερικών

Άτομα που είναι υπεύθυνα για τους ελέγχους ασφαλείας σε χώρους ψυχαγωγίας, σε αθλητικούς χώρους και δημόσιους χώρους, ειδικός φρουρός ασφαλείας, ιδιωτικός ερευνητής σε γραφείο ιδιωτικών ερευνών, ιδιοκτήτης γραφείου ιδιωτικών ερευνών, ιδιοκτήτης ιδιωτικού γραφείου παρακολούθησης.

Υπουργείο Τουρισμού

Διευθυντής ταξιδιωτικού γραφείου, τουριστικός ξεναγός.

Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Φύλακες, εκπαιδευτές σχολών οδήγησης, ναυτικοί τρίτης κατηγορίας, προσωπικό τοπικής κυκλοφορίας και ακτοπλοΐας.

Γραφείο Αθλητισμού

Εκπαιδευτής σκι, εκπαιδευτής ορειβασίας, volcano guide.

3. Σύμφωνα με το νομοθετικό διάταγμα της 16^{ης} Ιανουαρίου 2013, δημιουργήθηκε το Εθνικό Ευρετήριο Προσόντων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και Επαγγελματικών Προσόντων με στόχο τη δημιουργία ενός ομοιογενούς συστήματος περιγραφής προσόντων και δεξιοτήτων. Το διάταγμα ορίζει ένα αρχικό σύνολο τυποποιημένων αναφορών που απαιτούνται, για να συμπεριληφθεί ένα προσόν στο εθνικό ευρετήριο. Οι αναφορές αυτές είναι οι εξής:
 - α. Όνομα του αρμόδιου δημόσιου φορέα,
 - β. τίτλος κάθε προσόντος και περιγραφή των σχετικών ικανοτήτων,

- γ. κατά περίπτωση, αναφορά των προσόντων στη στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων (ATECO) και στην ονοματολογία και ταξινόμηση των επαγγελματιών (ISTAT classification of occupations), σύμφωνα με τους κανόνες του εθνικού στατιστικού συστήματος,
- δ. αναφορά των προσόντων του ευρετηρίου στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ), με την επίσημη ένταξή τους στην εθνική διαδικασία αναφοράς του ΕΠΠ.

Η διαδικασία πιστοποίησης ολοκληρώνεται με την έκδοση πιστοποιητικού που πληροί τις ελάχιστες προδιαγραφές που αναφέρονται στο άρθρο 6 του προαναφερθέντος διατάγματος.

4. Οι συλλογικές συμβάσεις καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων. Σε επίπεδο κλάδου, καθορίζουν, μεταξύ άλλων, τα ελάχιστα όρια αμοιβών, τις υπερωρίες, τα ωράρια, τις αργίες, την άδεια μητρότητας, τις απουσίες λόγω ασθένειας, την κατάρτιση, την υγεία και ασφάλεια, τους πειθαρχικούς κανόνες, τα συνδικαλιστικά δικαιώματα κ.ά. Σε επίπεδο επιχείρησης, οι διαπραγματεύσεις καταλήγουν σε τροποποιήσεις ή προσθήκες στις εθνικές συμβάσεις και αποσκοπούν στην αύξηση της παραγωγικότητας και προώθησης της καινοτομίας.

Η εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας (CCNL) είναι μια σύμβαση εργασίας που καθορίζεται σε εθνικό επίπεδο χάρη σε μια συμφωνία μεταξύ των συνδικάτων. Οι σχέσεις μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου ρυθμίζονται στο πλαίσιο της CCNL από κανονιστική και οικονομική άποψη. Οι εδαφικές ή/και εταιρικές συμβάσεις μπορούν να τροποποιούν ή να συμπληρώνουν την CCNL.

Κροατία

1. Τα επαγγελματικά πρότυπα και τα πρότυπα προσόντων καταχωρίζονται σε ένα μητρώο (ΗΚΟ), το οποίο ρυθμίζει ολόκληρο το σύστημα προσόντων σε όλα τα εκπαιδευτικά επίπεδα.

Το Υπουργείο Εργασίας αποφασίζει για την καταχώριση των επαγγελματικών προτύπων στο μητρώο με βάση τη γνώμη των εμπειρογνομώνων της επιτροπής

που αξιολόγησε το επαγγελματικό πρότυπο και, στην περίπτωση των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων, τη γνώμη του κεντρικού φορέα κρατικής διοίκησης που είναι η αρμόδια αρχή για το νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα για το οποίο προτείνεται το επαγγελματικό πρότυπο.

Ο Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων αποφασίζει για την καταχώριση του προτύπου επαγγελματικών προσόντων στο μητρώο ΗΚΟ με βάση τη γνώμη των εμπειρογνομόνων της επιτροπής που αξιολογεί το πρότυπο επαγγελματικών προσόντων. Επίσης, προτείνει στον αρμόδιο για την εκπαίδευση υπουργό την έγκριση προγραμμάτων σπουδών για την απόκτηση προσόντων.

2. Πρότυπα επαγγελματικών προσόντων αναπτύχθηκαν στους ακόλουθους τομείς:
 - α. Μηχανολογία, ναυτιλία και μεταλλουργία.
 - β. Ηλεκτρολογική μηχανική και πληροφορική.
 - γ. Γεωλογία, εξόρυξη, πετρελαϊκή και χημική τεχνολογία.
 - δ. Γεωργία, διατροφή και κτηνοτροφία.
 - ε. Κατασκευές και γεωδαισία.
 - στ. Κυκλοφορία και διαχείριση μεταφορών (logistics).
 - ζ. Κλωστοϋφαντουργία.
 - η. Δασοκομία και επεξεργασία ξύλου.
 - θ. Οικονομία, εμπόριο και διοίκηση επιχειρήσεων.
 - ι. Τουρισμός και εστίαση.
 - ια. Τεχνολογία γραφιστικής και οπτικοακουστικός σχεδιασμός
 - ιβ. Προσωπικές υπηρεσίες, υπηρεσίες προστασίας και άλλες.
 - ιγ. Υγεία και κοινωνική μέριμνα.

3. Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση διεξάγεται αποκλειστικά ως επίσημη μάθηση και η εκπαίδευση ενηλίκων διεξάγεται ως επίσημη ή ανεπίσημη μάθηση.

Η επίσημη μάθηση είναι η δραστηριότητα εξουσιοδοτημένου νομικού ή φυσικού προσώπου που πραγματοποιείται σύμφωνα με εγκεκριμένα προγράμματα με σκοπό την απόκτηση και βελτίωση ικανοτήτων, η οποία πιστοποιείται από εξουσιοδοτημένο νομικό πρόσωπο.

Με την ολοκλήρωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης εκδίδεται το τελικό πιστοποιητικό από τις σχολές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

4. Τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων δεν συνδέονται με τις συλλογικές συμβάσεις.

Λετονία

1. Τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων καθορίζονται είτε από το Υπουργικό Συμβούλιο είτε από διαπιστευμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα.
2. Στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης το επάγγελμα του ιατρού, οδοντιάτρου, φαρμακοποιού και μαίας απαιτούν την απόκτηση επαγγελματικών προσόντων τα οποία καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Περαιτέρω, υπάρχουν επαγγέλματα στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης τα οποία απαιτούν την πιστοποίηση από διαπιστευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, όπως του βοηθού ιατρού, του βοηθού φαρμακοποιού, του οδοντοτεχνίτη, του φυσικοθεραπευτή και βοηθού φυσικοθεραπευτή, του εργοθεραπευτή και βοηθού εργοθεραπευτή, του οπτομέτρη, του αισθητικού κ.ά.

Στον τομέα της αρχιτεκτονικής τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Στον τομέα των κατασκευών, τα ρυθμιζόμενα επαγγέλματα για τα οποία τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων καθορίζονται από τα διαπιστευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα και τους νόμους και κανονισμούς στον τομέα των κατασκευών, είναι του διευθυντή οικοδομικών εργασιών, του μηχανικού κατασκευών και του εμπειρογνώμονα κατασκευών.

Στον τομέα της ναυτιλίας, τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα είναι του υπεύθυνου πλοίου, του αξιωματικού μηχανικού, του βαθμοφόρου και του ειδικού στον τομέα ασυρμάτων.

3. Τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων αναπτύσσονται και πιστοποιούνται από θεσμικό όργανο το οποίο διορίζει το Υπουργικό Συμβούλιο. Το όργανο αυτό συνεργάζεται με το Υποσυμβούλιο Τριμερούς Συνεργασίας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Απασχόλησης του Εθνικού Συμβουλίου Τριμερούς Συνεργασίας, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζει το Υπουργικό Συμβούλιο.
4. Σύμφωνα με το Εργατικό Δίκαιο, τα συμβαλλόμενα μέρη συλλογικής σύμβασης εργασίας συμφωνούν για τις διατάξεις που ρυθμίζουν το περιεχόμενο της εργασιακής σχέσης, όπως την αμοιβή, την προστασία της εργασίας, την έναρξη και τη λήξη της εργασιακής σχέσης, την περαιτέρω εκπαίδευση, την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων και άλλα θέματα που σχετίζονται με την εργασία.

Το πρότυπο επαγγέλματος περιέχει τις απαιτήσεις για τα επαγγελματικά προσόντα, συμπεριλαμβανομένων των καθηκόντων, των γενικών και επαγγελματικών ικανοτήτων που απαιτούνται για την εκπλήρωσή τους και των απαιτήσεων σε σχέση με την αποκτηθείσα εκπαίδευση.

Λιθουανία

1. Σύμφωνα με τον νόμο για την αναγνώριση των ρυθμιζόμενων επαγγελματικών προσόντων, τα υπουργεία είναι αρμόδια για τα επαγγελματικά προσόντα ανάλογα με τον τομέα τους.

Επίσης, το Κέντρο Ανάπτυξης Προσόντων και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης δραστηριοποιείται με στόχο την ανάπτυξη ενός συστήματος διά βίου μάθησης σχετικού με τα επαγγελματικά προσόντα που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της οικονομίας.

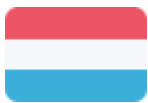
2. Επαγγέλματα για τα οποία καθορίστηκαν πρότυπα επαγγελματικών προσόντων είναι τα ακόλουθα:
 - α. Δικηγόρος,

- β. μαία, νοσηλεύτης, φυσικοθεραπευτής,
 - γ. αρχιτέκτονας,
 - δ. νηπιαγωγός, δάσκαλος, σχολικός ψυχολόγος, παιδαγωγός,
 - ε. διαχειριστής αφερεγγυότητας,
 - στ. τεχνικός βιοϊατρικής, οδοντοτεχνίτης, τεχνολόγος ακτινολογίας,
 - ζ. οδοντίατρος, βοηθός οδοντιάτρου,
 - η. διαιτολόγος,
 - θ. ιατρός,
 - ι. κοινωνικός λειτουργός,
 - ια. πολιτικός μηχανικός,
 - ιβ. φαρμακοποιός, φαρμακοτεχνικός,
 - ιγ. κτηνίατρος,
 - ιδ. ιατρικός βιολόγος, ιατρικός γενετιστής.
3. Σύμφωνα με τον νόμο για την αναγνώριση των ρυθμιζόμενων επαγγελματικών προσόντων, μόλις πιστοποιηθεί ένα επαγγελματικό προσόν, το άτομο που το κατέχει έχει το δικαίωμα να εργάζεται στον συγκεκριμένο επαγγελματικό τομέα. Επίσης, η προσκόμιση πιστοποιητικού επαγγελματικού προσόντος που αποκτήθηκε βάσει γενικής εκπαίδευσης παρέχει το δικαίωμα για εργασία στο εν λόγω επάγγελμα.

Άτομο που επιθυμεί αναγνώριση επαγγελματικού προσόντος και έκδοση πιστοποιητικού αποστέλλει αίτηση στην αρμόδια αρχή. Η εξέταση της αίτησης διαρκεί μέχρι έναν μήνα και η απόφαση για έκδοση του πιστοποιητικού μέχρι τρεις μήνες. Αν η απόφαση δεν ικανοποιεί τον αιτητή, αυτός μπορεί να προσφύγει στην Επιτροπή Εφέσεων ή σε διοικητικό δικαστήριο.

4. Σύμφωνα με τον Εργατικό Κώδικα, οι εργοδότες, οι εργοδοτικές οργανώσεις και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις έχουν το δικαίωμα να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις με όλους τους εργαζομένους. Μόνο οι συνδικαλιστικές οργανώσεις μπορούν να εκπροσωπούν τους εργαζομένους στις συλλογικές συμβάσεις.

Σε μια συλλογική σύμβαση τα συμβαλλόμενα μέρη συζητούν τους όρους σύναψης, τροποποίησης και καταγγελίας της σύμβασης εργασίας, τους μισθολογικούς όρους, τους όρους εργασίας και ανάπαυσης, τα μέτρα ασφάλειας και υγείας, τους όρους ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των μερών και άλλα θέματα που σχετίζονται με τη σύναψη και την εφαρμογή της συλλογικής σύμβασης εργασίας.

Λουξεμβούργο

1. Τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα απαιτούν την απόκτηση άδειας άσκησης επαγγέλματος από το αρμόδιο υπουργείο. Σε ορισμένες περιπτώσεις προϋπόθεση για την απόκτηση άδειας άσκησης επαγγέλματος αποτελεί η επαγγελματική αναγνώριση του διπλώματος. Το Υπουργείο Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας είναι αρμόδιο για την αναγνώριση των τίτλων σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του εξωτερικού για την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα.
2. Επαγγέλματα για τα οποία καθορίστηκαν πρότυπα επαγγελματικών προσόντων και υπάγονται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας:
 - α. Βοηθός κοινωνικής υγιεινής,
 - β. κοινωνικός λειτουργός,
 - γ. τεχνικός χειρουργικής, τεχνικός ιατρικού εργαστηρίου, τεχνικός ακτινολογικής,
 - δ. διαιτολόγος,
 - ε. εργοθεραπευτής,
 - στ. νοσηλεύτης,

- ζ. φυσικοθεραπευτής,
- η. λογοθεραπευτής,
- θ. χειροπράκτης,
- ι. ορθοπτικός,
- ια. θεραπευτικός παιδαγωγός,
- ιβ. ποδίατρος,
- ιγ. ψυχοκινητικός εκπαιδευτής,
- ιδ. μαία,
- ιε. ψυχοθεραπευτής.

Επαγγέλματα για τα οποία καθορίστηκαν πρότυπα επαγγελματικών προσόντων και υπάγονται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομικών είναι μεταξύ άλλων:

- α. Αρχιτέκτονας,
 - β. σχεδιαστής εσωτερικών χώρων,
 - γ. πολιτικός μηχανικός,
 - δ. λογιστής και ελεγκτής,
 - ε. τοπογράφος.
3. Σύμφωνα με τον νόμο για τη μεταρρύθμιση της επαγγελματικής κατάρτισης, η Εθνική Αρχή Επαγγελματικής Πιστοποίησης ελέγχει κατά πόσο πληρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις σπουδών και εκδίδει πιστοποιητικά και διπλώματα σχετικά με την επαγγελματική κατάρτιση. Μέλη της πιο πάνω Αρχής είναι:
- α. ο διευθυντής επαγγελματικής κατάρτισης, ως πρόεδρος,
 - β. ένας εκπρόσωπος από κάθε επαγγελματικό επιμελητήριο και
 - γ. πέντε διευθυντές δημόσιων λυκείων.

4. Δεν υπάρχει νομοθετικά κατοχυρωμένη σύνδεση μεταξύ των προτύπων επαγγελματικών προσόντων και των συλλογικών συμβάσεων.

Ωστόσο, τα επαγγελματικά προσόντα συμβαδίζουν με τη συλλογική σύμβαση εργασίας σε τομείς για τους οποίους υπάρχουν απαιτήσεις, όπως για παράδειγμα η εκπαίδευση ή η γλώσσα ως προς την πρόσβαση σε επάγγελμα. Υπάρχουν όμως και επαγγέλματα που δεν απαιτούν συγκεκριμένα επαγγελματικά προσόντα, έστω και αν καλύπτονται από συλλογική σύμβαση.

Ολλανδία

1. Τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων καθορίζονται από τα υπουργεία, ανάλογα με τον τομέα και το αντικείμενο, σε συνεννόηση με τις εμπλεκόμενες επαγγελματικές οργανώσεις, λόγω των γνώσεων που κατέχουν στον εν λόγω τομέα.
2. Σε όλους τους τομείς υπάρχουν επαγγέλματα για τα οποία αναπτύχθηκαν πρότυπα επαγγελματικών προσόντων. Περισσότεροι από 100 επαγγελματικοί τίτλοι ρυθμίζονται σε διάφορους νόμους, όπως ο ορκωτός διερμηνέας, ο δικαστικός επιμελητής, ο εμπειρογνώμονας πυροτεχνημάτων και ο πληρεξούσιος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.
3. Η πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων διενεργείται από επιτροπές των υπουργείων.

Οι περιπτώσεις που αφορούν επικίνδυνα επαγγέλματα απαιτούν την κατοχή πιστοποιητικού, ώστε να αποδεικνύεται ότι ο εργαζόμενος διαθέτει τις σωστές γνώσεις και δεξιότητες.

Για τις περιπτώσεις της υποχρεωτικής από τον νόμο πιστοποίησης, υπάρχουν Οργανισμοί Πιστοποίησης, οι οποίοι δηλώνουν εγγράφως ότι ένα πρόσωπο, μια εταιρεία ή ένα σύστημα πληροί ορισμένες απαιτήσεις και εκδίδουν τα πιστοποιητικά. Οι οργανισμοί αυτοί ορίζονται από την Ολλανδική Αρχή Εργασίας (NLA) για λογαριασμό του Υπουργού Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης και αξιολογούνται από το Ολλανδικό Συμβούλιο Διαπίστευσης (RvA).

4. Δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ των προτύπων επαγγελματικών προσόντων και των συλλογικών συμβάσεων.

Ουγγαρία

1. Το Εθνικό Γραφείο Επαγγελματικής Κατάρτισης και Κατάρτισης Ενηλίκων συμμετέχει στη διαχείριση της επαγγελματικής κατάρτισης και της εκπαίδευσης ενηλίκων, όπως ορίζεται στη νομοθεσία, ελέγχει τη λειτουργία αυτών των τομέων του εκπαιδευτικού συστήματος και εκτελεί καθήκοντα κρατικής διοίκησης και παροχής υπηρεσιών.

Ένα άλλο αρμόδιο ίδρυμα είναι το Συμβούλιο Καινοτομίας Επαγγελματικής Κατάρτισης, το οποίο είναι ένα φόρουμ για τον συντονισμό των συμφερόντων των εθνικών στρατηγικών θεμάτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Επίσης, το Κέντρο Υποστήριξης Καινοτόμου Κατάρτισης δημοσιεύει στην ιστοσελίδα του τις απαιτήσεις κατάρτισης και τα προγράμματα σπουδών των επαγγελματιών.

Η επαγγελματική κατάρτιση είναι απαραίτητη για την κατοχή μιας θέσης εργασίας ή την άσκηση μιας δραστηριότητας που δεν απαιτεί ανώτερα προσόντα. Η επαγγελματική κατάρτιση μπορεί να περιλαμβάνει:

- α. επαγγελματική εκπαίδευση που προετοιμάζει για την άσκηση κάποιου επαγγέλματος και
 - β. επαγγελματική κατάρτιση που προετοιμάζει για την απόκτηση επαγγελματικών προσόντων.
2. Οι τομείς στους οποίους αφορά η επαγγελματική εκπαίδευση (περίπτωση α) είναι, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθοι:
 - α. Ορυχεία και μεταλλουργία.
 - β. Υγεία.
 - γ. Ηλεκτρονική και ηλεκτρολογία.
 - δ. Οικοδομική βιομηχανία.

- ε. Βιομηχανία ξύλου και επίπλων.
- στ. Οικονομία και διοίκηση.
- ζ. Εθνική άμυνα.
- η. Πληροφορική και τηλεπικοινωνίες.
- θ. Προστασία του περιβάλλοντος και υδάτινες υποθέσεις.
- ι. Μεταφορές και ναυτιλία.
- ια. Εκπαίδευση.
- ιβ. Εξειδικευμένη παραγωγή μηχανών και οχημάτων.
- ιγ. Αθλητισμός.

Οι τομείς στους οποίους αφορά η επαγγελματική κατάρτιση (περίπτωση β) είναι οι ακόλουθοι:

- α. Γενικά προγράμματα.
- β. Υγεία και κοινωνική φροντίδα.
- γ. Ανθρωπιστικές επιστήμες και τέχνες.
- δ. Πληροφορική, γεωργία, δασοκομία, αλιεία και κτηνιατρική.
- ε. Τεχνική, βιομηχανική και κατασκευαστική κατάρτιση.
- στ. Εκπαίδευση.
- ζ. Υπηρεσίες.
- η. Κοινωνικές επιστήμες, δημοσιογραφία και άλλες υπηρεσίες πληροφόρησης.
- θ. Φυσικές επιστήμες, μαθηματικά και στατιστική.
- ι. Επιχειρήσεις, διοίκηση και δίκαιο.

3. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση που προετοιμάζει για την άσκηση επαγγέλματος διεξάγονται τριών ειδών εξετάσεις:

- α. Η **βασική εξέταση του τομέα** που αξιολογεί τις βασικές επαγγελματικές γνώσεις και ικανότητες του ατόμου. Το περιεχόμενο αυτής της εξέτασης είναι το ίδιο για όλα τα επαγγέλματα που ανήκουν στον συγκεκριμένο τομέα. Η ολοκλήρωση της εξέτασης καταγράφεται στο πιστοποιητικό το οποίο πιστοποιεί την καταλληλότητα του ατόμου για συγκεκριμένη εργασία.
- β. Η **εξέταση αποφοίτησης** αξιολογεί τις γνώσεις του ατόμου σε θέματα που ορίζονται στον Νόμο CXC του 2012 για την εθνική εκπαίδευση, με την

απαίτηση να διενεργείται επαγγελματική εξέταση. Το πιστοποιητικό αποφοίτησης εκδίδεται μετά την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων, καθώς και της επαγγελματικής εξέτασης.

- γ. Η **επαγγελματική εξέταση** είναι μια κρατική εξέταση η οποία αξιολογεί τις επαγγελματικές γνώσεις που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της εξειδικευμένης εκπαίδευσης για το συγκεκριμένο επάγγελμα. Το διαπιστευμένο εξεταστικό κέντρο διοργανώνει την εξέταση η οποία πραγματοποιείται ενώπιον τριμελούς εξεταστικής επιτροπής του διαπιστευμένου εξεταστικού κέντρου. Το περιεχόμενο της επαγγελματικής εξέτασης καθορίζεται από τον υπουργό που είναι αρμόδιος για την επαγγελματική κατάρτιση σε συνεννόηση με το μέλος της κυβέρνησης που είναι υπεύθυνο για τον συγκεκριμένο τομέα. Οι επιτυχόντες λαμβάνουν επαγγελματικό πιστοποιητικό.

Σχετικά με την επαγγελματική κατάρτιση που προετοιμάζει για την απόκτηση επαγγελματικών προσόντων, διεξάγεται εξέταση προσόντων, η οποία διοργανώνεται από διαπιστευμένο εξεταστικό κέντρο και αξιολογεί την απόκτηση των επαγγελματικών προσόντων κατά την επαγγελματική κατάρτιση. Οι κανόνες για τη διεξαγωγή της εξέτασης θεσπίζονται από το ίδιο το εξεταστικό κέντρο, που λαμβάνει υπόψη το εναρμονισμένο διεθνές πρότυπο και το δημοσιευμένο πρόγραμμα απαιτήσεων για επαγγελματικά προσόντα (MSZ EN ISO/IEC 17024:2012). Οι επιτυχόντες λαμβάνουν πιστοποιητικό προσόντων.

4. Τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων δεν συνδέονται με συλλογικές συμβάσεις.

Πολωνία

1. Ο Υπουργός Εργασίας είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη και τον καθορισμό προτύπων επαγγελματικών προσόντων. Είναι επίσης υπεύθυνος για την ανάπτυξη μεθόδων για σκοπούς επαγγελματικού προσανατολισμού, τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας και οργάνωσης της επαγγελματικής κατάρτισης.

2. Έχουν αναπτυχθεί πρότυπα επαγγελματικών προσόντων για περισσότερα από 550 επαγγέλματα*.
3. Από το 2009 χρησιμοποιείται ο όρος «πρότυπα επαγγελματικών ικανοτήτων». Το 2012-2013 δημιουργήθηκε μια νέα ομάδα προτύπων επαγγελματικών ικανοτήτων προσαρμοσμένη στο ευρωπαϊκό και πολωνικό πλαίσιο προσόντων, η οποία ολοκληρώθηκε με την ανάπτυξη 300 προτύπων επαγγελματικών ικανοτήτων. Στην ολοκλήρωση του έργου αυτού έλαβαν μέρος φορείς με πολυετή πείρα στην ανάπτυξη επαγγελματικών προσόντων και ικανοτήτων (Consultants Ltd., το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Εκμετάλλευσης - Εθνικό Ερευνητικό Ινστιτούτο στο Radom, το Ινστιτούτο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων στη Βαρσοβία, το Κέντρο Εκπαίδευσης Εκπαιδευτικών και Πρακτικής Εκπαίδευσης του Lodz και η WYG International στη Βαρσοβία). Στόχος τους ήταν η προετοιμασία νέων πηγών επαγγελματικών πληροφοριών για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας. Επίσης, όρισαν 8 επίπεδα προσόντων (στο προηγούμενο μοντέλο του προτύπου είχαν οριστεί 5 επίπεδα).
4. Τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων περιγράφουν το εύρος και το επίπεδο των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απαιτεί ένα επάγγελμα. Δηλαδή πρόκειται για πρότυπα που γίνονται αποδεκτά από εκπροσώπους επαγγελματικών και βιομηχανικών οργανώσεων, εργοδότες, εργαζομένους και άλλους βασικούς κοινωνικούς εταίρους.

Πορτογαλία

1. Η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης και Εργασιακών Σχέσεων (DGERT) είναι ο φορέας που συντονίζει την εφαρμογή της Οδηγίας 2005/36/EK και έχει επίσης οριστεί ως Κέντρο Βοήθειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του διατάγματος αριθ. 6518-A/2019, της 18^{ης} Ιουλίου 2019, της Προεδρίας του Συμβουλίου των Υπουργών και του Υπουργείου Εργασίας, Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης. Η DGERT διασφαλίζει επίσης τον συντονισμό του συστήματος πληροφοριών εσωτερικής αγοράς (IMI) για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, στο πλαίσιο

* Σημείωση ερευνητή: Δεν διευκρινίζονται οι τομείς.

της διοικητικής συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών των διαφόρων κρατών μελών. Η αίτηση για την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων που σχετίζονται με το επάγγελμα ή την επαγγελματική δραστηριότητα ενός ατόμου υποβάλλεται μέσω της DGERT. Μόνο η αρμόδια εθνική αρχή μπορεί να αξιολογήσει κατά πόσο τα επαγγελματικά προσόντα είναι επαρκή για την άσκηση ίδιου επαγγέλματος. Εάν υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές, η αρμόδια αρχή θα υποδείξει τις αναγκαίες ενέργειες για την άσκηση του επαγγέλματος.

2. Υπάρχουν 252 κατοχυρωμένα επαγγέλματα, μεταξύ των οποίων είναι και τα ακόλουθα:

- α. Δικηγόρος.
- β. Αρχιτέκτονας.
- γ. Οικονομολόγος.
- δ. Μηχανολόγος.
- ε. Νοσηλεύτης.
- στ. Φαρμακοποιός.
- ζ. Ιατρός.
- η. Δημοσιογράφος.
- θ. Βιολόγος.
- ι. Λογιστής.

<https://www.dgert.gov.pt/lista-das-profissoes-regulamentadas-e-autoridades-competentes>

3. Σύμφωνα με τον Εκτελεστικό Νόμο 396/2007, η αναγνώριση, η επικύρωση και η πιστοποίηση των ικανοτήτων ρυθμίζονται με διάταγμα που εκδίδεται από τα μέλη της κυβέρνησης τα οποία είναι υπεύθυνα για την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση.

Η DGERT αξιολογεί την επάρκεια των επαγγελματικών προσόντων. Εάν αυτά δεν είναι επαρκή, η αρμόδια αρχή θα υποδείξει τις αναγκαίες ενέργειες για την άσκηση του επαγγέλματος. Η διαδικασία μπορεί να διαφέρει ανάλογα με το συγκεκριμένο επάγγελμα και τον σχετικό τομέα. Διαφορετικοί τομείς ενδέχεται να έχουν τις δικές τους διαδικασίες αξιολόγησης και πιστοποίησης και ορισμένα επαγγέλματα ενδέχεται να έχουν πρόσθετες απαιτήσεις ή κανονισμούς.

Ως συντονιστική οντότητα, η DGERT συντονίζει τις αρμόδιες εθνικές αρχές και είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Νόμο 9/2009 και, κατά συνέπεια, για την προώθηση της ομοιόμορφης εφαρμογής των κανόνων που περιέχονται στις κοινοτικές Οδηγίες. Για τον σκοπό αυτό συγκεντρώνει όλες τις σχετικές πληροφορίες, ιδίως εκείνες που αφορούν τους όρους πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα στα διάφορα κράτη μέλη, και μπορεί να ζητά πληροφορίες από τις αρμόδιες εθνικές αρχές και να εκδίδει συστάσεις σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή του εν λόγω δικαίου.

Στο πλαίσιο αυτό η DGERT παρακολουθεί όλες τις πληροφορίες σχετικά με τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα στην Πορτογαλία, μέσω της βάσης δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα (REGPROF).

Επίσης, ως Κέντρο Βοήθειας, η DGERT παρέχει στους πολίτες, καθώς και στα κέντρα βοήθειας σε άλλα κράτη μέλη τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων που προβλέπονται από τον νόμο, ιδίως σχετικά με το καθεστώς πρόσβασης και άσκησης νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων εργασίας, κοινωνικής ασφάλισης και δεοντολογίας.

4. Δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ των προτύπων επαγγελματικών προσόντων και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Ρουμανία

1. Η Εθνική Αρχή Προσόντων (ANC) είναι ένας δημόσιος οργανισμός που υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών (MECS) και είναι αρμόδιος για την

ανάπτυξη και διαχείριση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, του Εθνικού Μητρώου Προσόντων και του Εθνικού Μητρώου Παροχών Επαγγελματικής Κατάρτισης για Ενήλικες.

2. Οι τομείς στους οποίους αναπτύχθηκαν επαγγελματικά προσόντα αναφέρονται ενδεικτικά:
 - α. Γεωργία, ιχθυοκαλλιέργεια, αλιεία.
 - β. Προστασία του περιβάλλοντος.
 - γ. Γεωλογία, εξορυκτική βιομηχανία, ενέργεια.
 - δ. Χημεία, πετροχημικά.
 - ε. Ηλεκτροτεχνική, αυτοματισμοί, ηλεκτρονική.
 - στ. Σιδηρούχα και μη σιδηρούχα μεταλλουργία.
 - ζ. Δασοκομία, επεξεργασία ξύλου και χαρτιού.
 - η. Τσιμεντοβιομηχανία, βιομηχανία γυαλιού και λεπτής κεραμικής.
 - θ. Βιομηχανία τροφίμων, ποτών και καπνού.
 - ι. Κλωστοϋφαντουργία, ένδυση, δέρμα, υποδήματα.
 - ια. Μεταφορές.
 - ιβ. Πληροφορική, επικοινωνίες.
 - ιγ. Χρηματοοικονομικές, τραπεζικές, ασφαλιστικές δραστηριότητες.
 - ιδ. Τουρισμός και ξενοδοχειακά.
 - ιε. Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, έρευνα-σχεδιασμός, αθλητισμός.
 - ιστ. Υγεία, κοινωνικές υπηρεσίες.
 - ιζ. Χειροτεχνίες και παραδοσιακές βιοτεχνίες.

3. Σύμφωνα με τον εθνικό εκπαιδευτικό νόμο (άρθρο 348), τα άτομα που επιθυμούν να αξιολογηθούν, προκειμένου να αναγνωριστούν οι επαγγελματικές τους ικανότητες που αποκτήθηκαν σε άλλα πλαίσια μάθησης εκτός των τυπικών, απευθύνονται σε διαπιστευμένο κέντρο αξιολόγησης για το αντίστοιχο επάγγελμα ή προσόν. Το διαπιστευμένο κέντρο αξιολόγησης εκδίδει τους ακόλουθους τύπους πιστοποιητικών με εθνική αναγνώριση:
 - α. Πιστοποιητικό προσόντων, το οποίο εκδίδεται, εάν ο υποψήφιος έχει κριθεί ικανός για όλες τις δεξιότητες που συνδέονται με ένα προσόν ή ένα επάγγελμα, σύμφωνα με το πρότυπο επαγγελματικής κατάρτισης ή το επαγγελματικό πρότυπο.
 - β. Πιστοποιητικό επαγγελματικών ικανοτήτων, το οποίο εκδίδεται, εάν ο υποψήφιος έχει κριθεί ικανός για μία ή περισσότερες ικανότητες που συνδέονται με ένα προσόν ή ένα επάγγελμα, σύμφωνα με το πρότυπο επαγγελματικής κατάρτισης ή το επαγγελματικό πρότυπο.
4. Ο Νόμος αριθ. 200/2004 σχετικά με την αναγνώριση των διπλωμάτων και των επαγγελματικών προσόντων για τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα στη Ρουμανία αποτελεί το νομικό πλαίσιο μέσω του οποίου αναγνωρίζονται τα προσόντα σε τομείς και η αναγνώριση βασίζεται στην επαγγελματική πείρα. Οι συλλογικές συμβάσεις πρέπει να ρυθμίζονται με βάση τον προαναφερθέντα νόμο.

Σλοβακία

1. Η αρμόδια αρχή για τον καθορισμό των προτύπων επαγγελματικών προσόντων είναι το Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών, Έρευνας και Αθλητισμού σε συνεργασία με άλλα σχετικά ιδρύματα και άλλους συμβουλευτικούς φορείς. Ωστόσο, για κάποια επαγγέλματα εμπλέκεται και άλλο υπουργείο.
2. Τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων αναπτύχθηκαν σε διάφορους τομείς, όπως η υγειονομική περίθαλψη, οι κοινωνικές υπηρεσίες, η πληροφορική, ο τουρισμός, η γεωργία, η μηχανική κ.λπ.

3. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων είναι μια διαδικασία που περιλαμβάνει επίσημη εκπαίδευση, πρακτική άσκηση (πείρα, αποκτηθείσες δεξιότητες) και εξετάσεις. Η διαδικασία αυτή είναι διαφορετική σε κάθε τομέα.
4. Δεν υπάρχει σαφής (εκτός από τους όρους και προϋποθέσεις ή την περιγραφή της θέσης εργασίας) σύνδεση μεταξύ των προτύπων επαγγελματικών προσόντων με τις συλλογικές συμβάσεις.

Σλοβενία

1. Σύμφωνα με τον περί Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Νόμο, το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό προτύπων επαγγελματικών προσόντων. Σε συνεργασία με το αρμόδιο υπουργείο προβαίνει στην ανάπτυξη, ετοιμασία και έγκριση των επαγγελματικών προτύπων.

Το επαγγελματικό πρότυπο εγκρίνεται από τον Υπουργό Εργασίας μετά από πρόταση του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων της Δημοκρατίας για την Επαγγελματική και Τεχνική Εκπαίδευση. Το Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων καθορίζει τα επαγγελματικά πρότυπα για τα οποία πρέπει να σχεδιαστεί ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

2. Τα επαγγελματικά πρότυπα ταξινομούνται, αναλόγως του τομέα, στα αρμόδια υπουργεία, όπως για παράδειγμα:

Υπουργείο Υγείας

Ειδικός ιατρός, οδοντίατρος, φαρμακοποιός κ.ά.

Υπουργείο Οικονομικών

Πιστοποιημένος ελεγκτής, ασφαλιστικός πράκτορας κ.ά.

Υπουργείο Δικαιοσύνης

Διερμηνέας δικαστηρίου, διαχειριστής/εκκαθαριστής, δικηγόρος κ.ά.

<https://spot.gov.si/en/topics/list-of-regulated-professions/>

3. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση των εθνικών επαγγελματικών προσόντων πραγματοποιείται από την Επιτροπή Επαλήθευσης και Πιστοποίησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 των κανονισμών για τη σύνθεση των επιτροπών αξιολόγησης και επαλήθευσης των εθνικών επαγγελματικών προσόντων, το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης δημοσιεύει διαδικτυακά τα έγγραφα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας αξιολόγησης και πιστοποίησης τα οποία περιλαμβάνουν:

- α. την αίτηση πιστοποίησης,
- β. οδηγίες για την προετοιμασία χαρτοφυλακίου,
- γ. έκθεση συμβουλευτικής,
- δ. έκθεση αξιολόγησης του χαρτοφυλακίου,
- ε. έκθεση για την άμεση επαλήθευση των εθνικών επαγγελματικών προσόντων.

Η διαδικασία αξιολόγησης και πιστοποίησης των εθνικών επαγγελματικών προσόντων διενεργείται από τους παροχείς των διαδικασιών αξιολόγησης και πιστοποίησης των εθνικών επαγγελματικών προσόντων, οι οποίοι εγγράφονται σε μητρώο που τηρείται από το Εθνικό Κέντρο Εξετάσεων (DIC).

4. Τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Οι συλλογικές συμβάσεις συνάπτονται από συνδικαλιστικές οργανώσεις ως συμβαλλόμενο μέρος από την πλευρά των εργαζομένων και από εργοδοτικές ενώσεις εργοδοτών ως συμβαλλόμενο μέρος από την πλευρά των εργοδοτών (Νόμος περί Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας). Επαγγελματικό πρότυπο είναι η προδιαγραφή των καθηκόντων ή η απαίτηση για την εκτέλεση ενός επαγγέλματος, που συμφωνούνται μεταξύ των προαναφερθέντων κοινωνικών εταίρων.

Σουηδία

1. Ο καθορισμός προτύπων επαγγελματικών προσόντων και η έκδοση πιστοποιητικών γίνεται σε αποκεντρωμένο σύστημα. Η κρατική υπηρεσία που είναι

αρμόδια για τον κάθε τομέα καθορίζει τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων και την έκδοση πιστοποιητικών, όπως για παράδειγμα το Συμβούλιο Γεωργίας, το Εθνικό Συμβούλιο Υγείας και Πρόνοιας και ο Σουηδικός Οργανισμός Μεταφορών.

2. Πρότυπα επαγγελματικών προσόντων αναπτύχθηκαν σε πάρα πολλούς τομείς, αλλά τα περισσότερα αφορούν τον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, τόσο για τους ανθρώπους όσο και για τα ζώα, και τον τομέα των μεταφορών. Πέρα από αυτούς τους τομείς, αναφέρονται πιο κάτω ενδεικτικά και άλλα επαγγέλματα για τα οποία καθορίστηκαν πρότυπα επαγγελματικών προσόντων:

- α. Λογιστής.
- β. Δικηγόρος.
- γ. Θαλάσσια και εναέρια επαγγέλματα.
- δ. Εκπαιδευτής οδήγησης.
- ε. Διερμηνέας και μεταφραστής.
- στ. Δάσκαλος και νηπιαγωγός.
- ζ. Υπεύθυνος πυροπροστασίας και επιθεωρητής τεχνικού εξοπλισμού.
- η. Δικηγόρος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

3. Δεν υπάρχει ενιαία διαδικασία αξιολόγησης και πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων εκτελείται από τον κρατικό φορέα που είναι αρμόδιος για κάποιο τομέα.

4. Δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ των προτύπων επαγγελματικών προσόντων και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Τσεχία

1. Τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων ρυθμίζονται από τον νόμο για την αναγνώριση των αποτελεσμάτων της περαιτέρω εκπαίδευσης. Ο κατάλογος των επαγγελματικών προσόντων εγκρίνεται, τροποποιείται και ακυρώνεται από το

Υπουργείο Παιδείας, Νεολαίας και Αθλητισμού και δημοσιεύεται στο Εθνικό Μητρώο Προσόντων.

2. Στους πιο κάτω τομείς, μεταξύ άλλων, έχουν αναπτυχθεί πρότυπα επαγγελματικών προσόντων:
 - α. Γεωργία και δασοκομία.
 - β. Τέχνη και εφαρμοσμένη τέχνη.
 - γ. Επιχειρήσεις.
 - δ. Κατασκευές, γεωδαισία και χαρτογραφία.
 - ε. Οικολογία και προστασία του περιβάλλοντος.
 - στ. Οικονομικά και διοίκηση.
 - ζ. Εκπαίδευση, κατάρτιση εκπαιδευτικών και κοινωνική φροντίδα.
 - η. Ηλεκτρολογική μηχανική, τηλεπικοινωνίες και πληροφορική.
 - θ. Χημική μηχανική και χημεία πυριτικών.
 - ι. Τρόφιμα και χημεία τροφίμων.
 - ια. Γαστρονομία, ξενοδοχειακά και τουρισμός.
 - ιβ. Ιστορία.
 - ιγ. Δημοσιογραφία, βιβλιοθηκονομία και επιστήμη της πληροφόρησης.
 - ιδ. Νομική και δημόσια διοίκηση.
3. Η αξιολόγηση και πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων πραγματοποιείται με εξέταση της αίτησης του υποψηφίου από εξουσιοδοτημένο για συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν πρόσωπο που ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Προσόντων. Εάν ορίζεται στο πρότυπο αξιολόγησης του σχετικού επαγγελματικού προσόντος, η αξιολόγηση διενεργείται από εξεταστική επιτροπή αποτελούμενη από 2 ή 3 μέλη.

4. Δεν υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ των προτύπων επαγγελματικών προσόντων και των συλλογικών συμβάσεων.

Φινλανδία

1. Ο Εθνικός Οργανισμός Εκπαίδευσης της Φινλανδίας διατηρεί κατάλογο των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων στη Φινλανδία και είναι επίσης κατά κανόνα η αρμόδια αρχή για την έκδοση του πιστοποιητικού άσκησης νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων σε πολλά διαφορετικά επαγγέλματα. Ωστόσο, υπάρχουν και άλλες αρμόδιες αρχές που χορηγούν πιστοποιητικό άσκησης νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων σε συγκεκριμένους τομείς. Για παράδειγμα η Εθνική Εποπτική Αρχή για την Πρόνοια και την Υγεία (Valvira) είναι η αρμόδια αρχή για τους τομείς των επαγγελμάτων υγείας και των επαγγελμάτων κοινωνικής πρόνοιας.
2. Ο Εθνικός Οργανισμός Εκπαίδευσης διατηρεί κατάλογο με τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, τα οποία ανήκουν στους ακόλουθους τομείς:
 - α. Υγειονομική περίθαλψη.
 - β. Διδασκαλία, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα.
 - γ. Μεταφορές.
 - δ. Επαγγέλματα κοινωνικής πρόνοιας.
 - ε. Επαγγέλματα που σχετίζονται με τα ζώα και την ασφάλεια των τροφίμων.
 - στ. Υπηρεσίες διάσωσης και έκτακτης ανάγκης.

<https://www.oph.fi/en/services/regulated-professions-finland>

3. Δεν υπάρχει ενιαίο πρότυπο για τη διαδικασία αξιολόγησης και πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων. Σύμφωνα με τον νόμο για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, ως νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα νοείται το επάγγελμα η άσκηση ή η έναρξη του οποίου προϋποθέτει την κατοχή λεπτομερών επαγγελματικών προσόντων που ρυθμίζονται νομοθετικά.

Για παράδειγμα σύμφωνα με το άρθρο 4 του Νόμου περί Επαγγελματιών Υγείας, η Εθνική Εποπτική Αρχή για την Πρόνοια και την Υγεία (Valvira) παρέχει, κατόπιν

αίτησης, σε πρόσωπο που έχει ολοκληρώσει το πτυχίο του Licentiate of Medicine ή το πτυχίο του Licentiate of Odontology σε πανεπιστήμιο που αναφέρεται στον Νόμο περί Πανεπιστημίων (558/2009) το δικαίωμα να ασκεί το επάγγελμα του ιατρού ή του οδοντιάτρου ως αδειούχος επαγγελματίας.

Η ίδια διαδικασία αξιολόγησης ακολουθείται για όλα τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα. Τα επαγγελματικά προσόντα που απαιτούνται για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα ρυθμίζονται στη νομοθεσία και η αρμόδια αρχή χορηγεί το δικαίωμα άσκησης του εν λόγω επαγγέλματος κατόπιν αίτησης και εφόσον πληρούνται τα επαγγελματικά προσόντα.

4. Δεν υπάρχει ειδική σύνδεση μεταξύ των ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων και των επαγγελματικών προσόντων αφενός και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας αφετέρου. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι οι συλλογικές συμβάσεις έχουν ισχυρή θέση στη Φινλανδία.